

Колообіг грошей. Інший погляд

КУПИТИ

Рудольф Мейс (1931–2010) належить до династії найбільших голландських банкірів. Його книга — не теоретичне дослідження, а узагальнення багаторічного практичного досвіду роботи з грошима, і це надає їй особливого інтересу. Автор зі своїх позицій робить спробу осмислити сутність грошей, їх значення в соціальному житті і в житті окремої людини.

An abstract painting featuring a complex composition of overlapping geometric shapes and vibrant colors. The palette includes deep blues, purples, oranges, and yellows, creating a sense of depth and movement. The forms are angular and fragmented, typical of Cubism or Futurism. In the upper right, the author's name is written in yellow. In the lower right, there is a small, stylized logo. At the bottom, the title is written in large, bold, yellow letters.

РУДОЛЬФ
МЕЙС

КОЛОБІГ ЇРОШЕЙ

Анотація

Рудольф Мейс (1931–2010) належить до династії найбільших голландських банкірів. Його книга — не теоретичне дослідження, а узагальнення багаторічного практичного досвіду роботи з грошима, і це надає їй особливого інтересу. Автор зі своїх позицій робить спробу осмислити сутність грошей, їх значення в соціальному житті і в житті окремої людини.

ISBN 978-617-7314-85-0

© Uitgeverij «Christofoor», Zeist, 1986

© Видавництво «НАІПІ», Київ, 2021

Посвята-спомин

Для мене було за честь та стало виявом поваги до пам'яті Рудольфа Мейса проектувати дизайн обкладинки для книги «Колообіг грошей. Інший погляд». Мені пощастило познайомитися з Р. Мейсом у 2006 році в Зейсті (Нідерланди), куди я з групою студентів, що вивчали терапію живописом за методом Ліани Колло д'Ербуа, приїхала, щоб побачити декілька картин Ліани в Антропософ-ському культурному центрі.

Одну з картин було передано центру Рудольфом Мейсом. Як виявилось, він замовляв Ліані Колло картину для свого офісу в антропософському «Тріодос-банку», фінансовим директором якого він був до виходу на пенсію. Ліана володіла глибоким духовним баченням та під час роботи над картиною була спантеличена питанням: чому до неї одночасно приходять образи Сонця та Місяця, точніше, сонячних та місячних сутностей? Як вони пов'язані з темою обігу грошей? Рудольф Мейс відповів тоді Ліані, що коли гроші працюють лише в матеріальному плані, з низькою, корисливою метою, цими процесами зацікавлюються місячні, недосконалі сутності, пов'язані з егоїзмом та зиском. Проте коли грошовий потік слугує шляхетній меті та виконує завдання глобального, світового значення — це відбувається за участю сонячних сутностей. Рудольф Мейс був приємно вражений тим, що Ліана інтуїтивно відчула глибоку сутність процесу, пов'язаного з грошима.

При виборі ілюстрації на обкладинку для мене було цілком очевидно, що це буде картина Ліани Колло д'Ербуа «Циркуляція грошей» («Money Circulation», Liane Collot d'Herbois).

Галина Анненко, художник і терапевт

Передмова

Ця книга — результат низки спроб окреслити на основі антропософії та власного досвіду шлях, що привів би до розуміння грошей. Читачу потрібно буде, використовуючи власний досвід поводження з грошима, скласти собі картину їхнього функціонування у світі. При цьому варто розрізняти, що люди, з одного боку, використовують гроші з особистою метою, а з іншого — дають їм працювати в світі, заснованому на взаємозалежностях. Це не є традиційним підходом до зовнішніх явищ; проте ж наш час вимагає нового розуміння, яке б відкривало нові рішення нагальних потреб, з якими нам доводиться стикатися.

Ми свідомо відмовилися від точних визначень та докладного аналізу. Нас набагато більше цікавить можливість розкрити різноманітні якості грошей, простежити, як вони діють та які сили у цьому беруть участь — сили та якості, що мають стосунок до нас самих.

Зміст цієї книги склався зі статей, доповідей, але передовсім — із власного досвіду поводження з грошима. Окрім автора, значних зусиль до цієї роботи доклали Барт-Ян Краувел, Пол Маккай та Арнольд Хенні.

На завершення мені хотілось би подякувати усім тим, хто сприяв виходу цієї книги, і перш за все моїй коханій дружині та дітям, які подарували мені час, необхідний для її написання.

Вступ

Аби з різних сторін висвітлити зміст поводження з грошима, ми оберемо підходи, відмінні від традиційних. Перший пропонує нам мова. Коли ми за допомогою мови більш або менш свідомо переказуємо те, що відбувається з нами, ми виявляємо окрім того змісту, що самі вкладаємо в слова, певну власну мудрість мови, що проявляє себе як у мовних образах, так і в безлічі висловів, створених мовою. Так, гроші часто визначаються як щось плинне, таке, що тече. «Гроші течуть», ми знаємо, що є «джерела грошей», ми говоримо про «поточний рахунок» у банку. Той, у кого їх багато, «купається в грошах». Те, що виявляє себе як плинне, важко втримати в руках.

Ще одна властивість грошей виявляється тоді, коли ми надаємо «грошам» форму певної діяльності — «оцінити», «коштувати», «рахувати», «рахуватися з кимось» тощо. Тут ми маємо справу зі словами, які вказують на те, що йдеться вже про вияв певних якостей грошей, наприклад, вартості, а також про те, що ми входимо при цьому у стосунки з кимось іншим.

Відомо, яке місце займають гроші, золото або срібло в казках та у Біблії. Гроші виникають тут у якості супутника або дзеркала глибинних духовних подій, коли йдеться про моральні чи аморальні якості.

Цілком інакший підхід відкривається нам, якщо звернутися до зовнішньої форми циркуляції грошей. В минулому ми мали справу з вагомими, відчутними золотими, срібними, мідними або бронзовими монетами. Їх було частково замінено на паперові кошти. Паперові кошти своєю чергою значною мірою замінилися на так звані безготівкові кошти на рахунках у банках — банківські вклади. Більша частина сьогоденного обороту

грошей здійснюється в безготівковому вигляді. Грошові вклади стали наче не-видимими: від реального гаманця ми дійшли до того, до чого не торкнешся руками, що існує у вигляді комп'ютерної пам'яті! Отже, ми вже говоримо не лише про власне «гроші», а й про «інформацію про гроші».

Доти, доки гроші доступні для нас безпосередньо, рішення щодо подальшого їх використання знаходяться в наших руках. Однак, сьогодні значна частина грошових переміщень уже не є доступною для нас фізично, а значить, і не є відображеною в нашій свідомості. Іншими словами: гроші потребують від нас розвитку більш проникливого й усвідомленого погляду, якщо ми й надалі маємо намір тримати їх «у своїх руках», управляти ними. Якщо ми цього не робимо, виникає грошова система, яка оминає нашу свідомість, маніпулює нею і починає жити своїм власним життям.

І нарешті, ще один підхід, пов'язаний із внутрішнім ставленням людини до грошей. Один з варіантів такого ставлення — бажання мати якомога більше грошей, щоб витратити їх на себе, щоби накопичувати або отримати владу над оточуючим світом, над людьми. Часто доводиться спостерігати, як така позиція призводить до того, що гроші, або невидимі сили, що стоять за ними, починають підкорювати собі власне людину: її охоплює нездоланна жага грошей.

Інакше ставлення до грошей полягає в тому, аби з їхньою допомогою давати іншим людям можливість для розвитку. І тоді виникає зустрічний рух: створюється простір, в якому може звершитись дещо досі неможливе. Ми ще часто повертатимемося до цієї позиції.

Гроші та пов'язані з ними можливості

Наявність грошей передбачає три основні можливості поводження з ними:

— можна використовувати гроші для задоволення певної потреби, у цьому випадку за них можна щось придбати: це *купівельні засоби*;

— можна обмежити задоволення потреб і на певний час відкласти гроші: це *заощадження*, або *позикові гроші*;

— можна подарувати гроші, передати їх іншим: це *пожертви*, або *дарування*.

Купівля

При купівлі, тобто задоволенні матеріальної чи нематеріальної потреби, в обмін на гроші отримують або товар, або послуги. У цьому випадку гроші є засобом обміну. Разом з тим вони виявляють для нас цінність того, що ми збираємось придбати; так гроші стають мірилом цінності.

У сфері купівлі-продажу гроші циркулюють, перетікаючи з рук у руки в обмін на товари. Тут ясно виявляється плинний характер грошей. Так, ми часто здійснюємо платежі за допомогою поточного банківського рахунку. У своїй книзі домашніх витрат ми можемо вести облік цих витрат. Виходячи з нашого початкового сальдо, ми відзначаємо наші надходження та наші витрати, а потім визначаємо, скільки грошей зрештою залишається в нашій касі.

Заощадження

Коли ми на певний час відкладаємо свої гроші «убік» (тоді вони більше не течуть), ми говоримо про заощадження. Можна було б сказати і «позичаємо», оскільки якщо ми кладемо свої гроші в банк, то створюємо таким чином можливість для іншого позичити ці кошти. У ту мить, коли хтось бере їх у борг, гроші знову потрапляють в обіг: той, хто їх позичає, має намір їх використати, наприклад, вкласти у що-небудь; він буде, приміром, придбавати засоби виробництва, які знадобляться для виконання його проекту. Але водночас, поки ми заощаджуємо кошти, виникає новий вимір, або нова якість грошей: відносини між вкладником (позикодавцем) та тим, хто бере позику (боржником), виявом яких є гроші.

Ці відносини фіксуються в книгах обліку, де реєструються відповідні суми. Таким чином складається баланс певного банківського закладу. З однієї сторони цього балансу (справа) записані належні вкладникам (позикодавцям) суми, ті, які банк їм винен; з іншої сторони (зліва) можна побачити, кому видано позики.

Окрім повернення позики (позичених коштів) відносини між вкладником (позикодавцем) та тим, хто бере позику (боржником), містять у собі й інше зобов'язання — відсотки. Зазвичай цю додаткову суму визначають як винагороду вкладнику, який виявив готовність на певний час відкласти задоволення власних потреб.

Процес переходу заощаджень в позику відбувається, як правило, без нашої участі, за посередництвом банку. Як вкладника нас цікавить лише гарантія того, що гроші можуть бути отримані назад тоді, коли ми цього захочемо, а також максимально високий прибуток від відсотків по депозиту. Боржник же, навпаки, переповнений невпевненістю в тому, чи

буде він здатен повернути позичені кошти назад, включно з відсотками.

Дарування

Зрештою, третьою можливістю ми називаємо дарування грошей. Особливість грошових дарувань, на противагу іншим подарункам, полягає в тому, що отримувач такого дарування може витратити ці кошти на власний розсуд, тобто проявляється певна свобода дій. У зв'язку з цим варто зробити ще декілька побіжних зауважень: рішення подарувати кошти багато в чому пов'язано з тим, що означає для дарувальника відмова від грошей:

- можна дарувати гроші тому, що їх є з надлишком, і зменшення статків навряд чи буде помітним;
- можна дарувати таку суму, без якої можна обійтися;

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

BOOK2GO
ЕЛЕКТРОННІ КНИГИ

КУПИТИ